Drugo izdanje.

„Narodni list“ izlazi svakoga četvrtka po podne.

Ciena mu je na godinu 8 kruna, za seljake 4 krune, pojedini broj 4 helera.

Uredničtvo i uprava lista nalaze se u Voloskom kbr. 8.

Narodni list.

Pučki list za politiku i pouku.

Za oglase plaća se 10 helera po redku za više puta po pogodbi.

Oglasi šilju se na uredničtvo lista.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nefrankirani listovi se ne primaju.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 47. Volosko-Opatija u četvrtak 21. studenoga 1901. God. II.

Naša slava va Lovrane.

Kako smo zadnji put javili va našem „Narodnem liste“ na 14. ovega meseca su si naši Lovranci osvetlali pošteno svoje lice.

Oni su naime na taj dan izabrali 4 fiduciara, ki te glasovat za one deputate, keh im bude predložila naša stranka.

To je prvi put da se je va Lovrane dobilo, odkad se je to mesto odelilo od Mošćenic.

Početak je učinjen.

Dužnost je našeh rodoljubi i prvaki, ki su tamo, da se od sada još više napreduje. — Kako je prišlo do tega da va jednem Lovrane vlada stranka ka pomaže one Talijane, ki hlepe samo za Italijom i ki su otvoreni neprijatelji našega cesarstva? To je sve delo jednega čoveka, ki je va Lovran prišal pred jedno 30 let se more reć bos i nag, a danas je jedan od prveh bogataši. Odkuda mu toliki beči? Od junti ka ga je plaćala i ka ga i danas još plaća za njegovo izdajničko delo, zač kako god i Krstić tako je i on krvi slovenske.

Ali ča je najsramotneje za Lovran je to, da se jedan del njegoveh ljudi dal pod kuratelu tega kranjskega izdajice.

To je svakako najcrniji punat lovranske istorije, i ta crni punat će sramotit naše mesto, dokle god se naši ljudi ne stave na nogi, i dokle god ne hite od sebe ća sramotu ku njim je ta plaćeni Kranjac obesil na vrat.

Nego hvala dobremu Bogu i va tem poglede se je već počelo obraćat na bolje.

Lani ovu dobu propali smo va četrtoj kurije za 1 glas. Zadnji četrtak smo va toj istoj kurije dobili za 4 glasi.

To je napredak a i dobar je to početak s kim se otvara novo vreme, ko će našim Lovrancem pernest za sobom čast i sreću.

Zaludna je sva muka paklenskih prodanac mi ne ćemo da budemo Talijani i prvo ćemo se dat razrezat sve na mali kusići nego pustit, da ovemi zemljami zagospodari Vittorio Emanuele, kralj talijanski.

Mi imamo našega dobrega Cesara pod njegovu svetlu i slavnu banderu stavimo se svi, i vojujmo proti tudjinskomu vragu, ki bi otel zatrt nas i našu Austriju.

Lovranci su četrtak na 14. o. m. pokazali, da neto znat za Talijana. — Lepo su i častno učinili. Čast njim i slava!

Ča je novega po svete?

Austro-Ugarska. Još nisu dobro ni prestali glasovi o austrijskoj parlamentarnoj krizi, već se je austrijska vlada opet krivnjom njenih miljenika Italijana, dokopala novog pitanja, koje bi moglo postati važno i za parlamenat. Na demonstraciju pešćice italijanskih sveučilištnih djaka u Inomostu (Insbrucku), kojim su se pridružili talijanski djaci iz Graca i Beča (s kupa s „renjikoli“ koji prodavaju u Beču kapulu, kostanj (marune) mandule i bonbone op. sl.) i na gromopucateljnu interpelaciju zast. Malfatti-a, prestrašila se je vlada talijanskih praznih pušaka, ter obećala kroz usta svog ministra Hartela, da će za pol tisuća talij. kapulara ustrojiti talijansko sveučilište u Trstu koje bi postalo leglom iredentizma za našu nespašenu braću u Primorju.

Proti toj djećjoj talij. demonstraciji, kojoj se i sami pošteni Niemci u sebi smiju, inšenirali su dne 8. o. m. naši sveučilištni djaci u Beču veličanstvenu demonstraciju, kod koje je prisustvovalo preko 800 naših sveučilištara, a kojim se pridružilo oko 200 sjevernih Slavena: Malorusa, Čeha i Poljaka.

Uz veliko oduševljenje pročitan je u sveučilištnoj sali memorandum za jugoslavensko sveučilište u Ljubljani i izdan je protest proti talijanskim djakom, koji zahtievajuć talij. univerzu u Trstu, nazivlju primorske pokrajine Talijanskimi. (Ste čuli mačići à? altroke Slovinci! op. sl.)

Sad je dakle red, da svi naši zastupnici sve korporacije i obćine podupru taj muževni glas naših visoko školaca, pak da energično zatraže kod bečke vlade ustrojenje sveučilišta u našoj bieloj Ljubljani i tim dokažu vladi, da u naših pokrajinah ne živi samo 310.580 štanjarola i koncapinjata, već skoro tri puta toliko t. j. 849.587 caru i državi vjernih Slavinaca.

Parlamenat u Beču inače životari, jer su Česi na usta svog zastupnika Dra. Herolda izjavili, da ne kane primiti razprave proračuna al da s vladom kane obračunati kod razprave o austro-ugarskoj nagodi. — Znamenit je bio govor našeg zastupnika Biankini-a, u kojem je oštro žigosao talijanske iredentistične težnje u Primorju u obće, a napose u Dalmaciji, svaljujuć pri tom svu krivnju na vladu, koja nas predaje na milost i nemilost junakom Vilagoša (Magjarom) i Kustoce i Visa (Talijanom).

Dne 4. t. m. sastali su se kolovodje talijanske stranke iz Istre u Trstu, na čelu sa zast. Bennati-om, koji je prigodom zadnjih izbora za carevinsko vieće kazao, da mora bit izabran za Beč živ ili mrtav, pomoću poznatog Bartolijeva načela: „osar tutto“, koji se nije strašio reći javno u istarskom saboru, da za Talijani iz Istre stoji 40 milijuna Talijana iz Italije, a koji je sa drugovi brzojavno pozdravio svoga kralja u Rimu! (To su ti naši slavinski deputati, za ke su glasovali neki naši plaćeni Rukavčani Veprinčani i Lovranci, a ke nam vavek preporuča naš poznati plaćenik Dr. Salo, ki je šal za dojduće votacijone po beči i ištrucijoni va Trst k Škampiteliću, ki je takodjer prisustvoval toj znamenitoj šedute od 4. t. m. va koj se zaključilo, da nema nijedan Slavenski deputat biti izabran za istarsku dietu.

Francezka. Francezko-turski konflikt je posvema poravnan, jer je Turska bojeć se moćne francuzke flote, koja je ovih dana bila zaposjednula Mitilene, popustila na cieloj liniji i zadovoljila francezkim zahtjevom. (Tako se postupa, a ne kako naši diplomati u poznatom pitanju sv. Jeronimskog zavoda u Rimu. op. sl.)

Englezka. Zaslugom dičnog našeg zastupnika Spinčića, koji ne propusti ni jedne zgode a da ne pomogne našim bližnim ljudem, nagodila se englezka vlada s austrijskom vladom tako, te će englezka vlada dati austrijskim podanikom, koji su bili lanjske godine potjerani iz Afrike od divljih Engleza, liepu odštetu od 15 hiljada lira šterlinga. (Tako radi naš dični zastupnik Spinčić brez buke i vike, a ne kako talijanski zastupnici Benati, Bartoli, Rizzi i dr. op. sl.)

Transval. Baš sada kad se je opet počelo pisati o sklopljenju mira izmedju Engleza i Bura, priobćio je englezki minister financija Húks-Beach liepih podataka o dosadašnjih englezkih ratnih troškovih. Ti troškovi iznašaju od početka rata do 31.

PODLISTAK.

Voloske paćuharije.

Četrtak na 7. ovega meseca, imeli su Voloski Kalabrezi velu feštu. Ta dan je najme prišal na Volosko „Grego“. Figureve sua Maestà „Grego“ na Voloskem! Svi naši domaći i privandrani Kalabrezi su skakali od veselja da njim je Bog podelil sreću da vide „Gregota“.

Jutro okol desete uri prišal je „Grego“ con aria trionfante va kumpanije Sala na Volosko. Škoda da ni na Voloskem talijanska podeštarija, zač da je na jeno rečene pasani četertak bila na Voloskem talijanska podeštarija, bi bili hitali maškulji kako na kraljevu. Ma ke maškulji! Kanuni, kanuni bi hitali na veselje da je S. M. „Grego“ prišal na Volosko. I znate oni kanuni od velega kalibra, pravi „Long Tom“, kakovi ima „Grego“ najradje. Nego ako mu nisu hitali maškulji ni kanuni su mu benj zvonili zvonci...

Prvu vižitu je S. M. „Grego“ storil Unkvartinu ki je još bil va svojoj kamare „in disabiliè“. Kad su mu „Grego“ i Salo pokucali na vrata Unkvartin ih je malo odprl a kad je na vrateh opazil „Gregota“ valje je zatropil vrata, zakračunal ih i navukal je na se četiri pari brageš i stavil je mužarijalu da mu ne bi „Grego“ naškodil. Kad se je bil Unkvartin tako sigural odprl je vrata i pital je „Gregota“: Ke nova? Na to mu je „Grego“ počel povedat svoje intrigi i zaklinjal ga je da opravi puli gospe Prokuri va Rovinje, da ne bude moral poć fažol jist zač da joj, joj, joj vavek ta fažol, slana riba i palenta to ni niš dobro! Unkvartin je „Gregotu“ obećal i Romu i Tomu. Se sa, se sa rekal mu je, jednega takovega prijatelja socija i kolega moramo defendit i oslobodit od najveće intrigi. Ćemo va Rovinje mazat pak će sve dobro bit!

Od Unkvartina šli su Grego i Salo k Berke. „Bon jorno sinjora Berka“ pozdravili su ju. Ande, in malora, odgovorila njim Berka, mi non son Berka mi son ... quel che son! „La scusi signora, rekal je na to „Grego“, oni od „Narodnega lista“ vam vavek govore Berka i Berka pak smo misleli da se zovete Berka. Del resto ja vam se prežentujem kako „Grego“ od kega se je već puno govorilo i pisalo va Mošćenicah i drugda. A ča „Grego“ ste vi? Ja, ja, pak ča vam morda ni pravo? pital ju je "Grego". Je mane je nego kad ste već tu ću vas neč prosit.

Kada je čovjek već jedno deset let oženjen pak još nima dece recite mi, ča mu je storit?

Viš vraga! niš laglje nego to, će reć „Grego“. Kupi se pleni, faši zibelicu pak se čeka dokle dete pride. Dragi vi, ča mi floćate će na to Brka! Ja sam već sve to storila pak to nesrećno „deseto leto“ još neće da pride. Nego pustimo to ča, recite mi vi raje zač vas zovu „Grego?“ Kad je Salo čul da bi to njigov kumpanj „Grego“ moral davat nekakove informacijoni od svojega „častnega“ življenja rekal je Berke: Skuzajte gospa mi moramo poć pozdravit još neki drugi naši prijatelji na Voloskem. Adio, Bog! Bog! rekla njim je Berka. Od Berki šli su Grego i Salo k Bude. Našli su ju jušto kako je nekakovi „klinci“ prehićevala. Kad su se ona i Salo pozdravili i kad njoj je prežental „Gregota“ rekla je ovemu Buda:

A vi ste on „celebre Grego“ z Istre? Oprostite gospa, ja sam „Grego“ ma nisam iz Istre nego samo bivam va Istre. No, no to je svejedno, odgovorila mu je Buda, samo da v Istre bivate! Znate gospodin „Grego“ dokle sam bila mlaja sam jako rada i gusto v Istru hodila pak Vam poznam svako mesto v Istre. Od kada sam ostarela ne grem već v Istru i ni nijedan z Istre ne pride već k mane. Za to mi je drago da sta vi prišal k mane a malo rinfreškam memorijo dei tempi passati. I še komodi, i še komodi šignori ćemo malo počakulat. Salu ni to škvadralo nego se je sve obazikal ako će s kuda prit kakova butilja. Strašno mu je va grle gorelo. Na to su prišle Manjaoro i Lepa pak ih je Buda prežentala „Gregotu“. Manjaoro je valje počela jadit se: A ča nisi mogla prnest malo pit ai nostri cari amici! Salo se je valje oglasil: Ni trebe ne gospa zač smo malo prvo puli Paćevice slane sardeli jili! Lepa je valje razumela ča će to reć, pak je brže bolje tekla po vino. Salo se dobro naćunćal i razvezal mu se je jezik.

Počel je proklinjat svoju staru, da mu je već posvema pozmarila, da je stara nervoza a najhuje da je, da nima već beči tako da ju od sveh stran pipaju. Manjaoro ga je pogledala onako milo „kon kvel očeto langvido“ pak je sprogovorila: Ja vavek govorim da bite se vi gospodin Salo mogli k nam preselit; mi imamo dosta mesta va kuće a ja sam još vavek ...... za oženit, Vražje ništeto, počela se je Buda na nju jadit, ter ništeto! ča ti ni dosta ča si do sada fabrikala, ča biš nam tela još kakovu fabrikat? Ča ga ne biš mogla mane pustit, ča nisam morda i ja za oženit? Beseda na besedu, borme počele su se Buda i Manjaoro kosmat za vlasi a Grego i Salo su se pobrali ća veseli da su škrokali nekoliko butilj. Nego s tem su upravo čapali liket pak ndri oni puli Paćevice pit. K večeru su se odputili onako kiseli va Točinu. Ča je pak tamo bilo to mi ne moremo danas povedat

— — — — — — — —

— — — — —

Zamarija.

marča t. g. liepu svotu od 3 miljarde 971 425 tisuća franaka, dočim su polag lista „West. Gazette“ ti troškovi još veći, ter iznašaju 4 miljarde 341 milijun 370 tisuć franaka. Uzmemo li sad to, da su se ti troškovi od 31. marča t. g. do danas povećali samo za 1 miljardu ako ne više, a da će do podpunog umirenja trebat još koja miljardica, to je ovo najskuplji rat što ga je ikada vodio koji narod na svietu, bez obzira na tisuće i tisuće nevinih žrtava, koje su pale na bojnom polju uslied pohlepnosti Engleza. (Tako kazni Bog lakomiju englezku kako je kaštigal svojedobno i Talijane va Afrike i kako će kaštigat i naše Talijane ki bi teli storit celi svet talijanski. (Opazka slagara.)

Dopisi.

Iz Lovrana. Va predzadnjoj Matuljskoj krave bil je štampan jedan dopis z Lovrana va kem stoji pisano, da se naš prijatelj g. Iginio pl. Persić protivi da se učini nova cesta, ka bi puli sv. Roka imela pasat po njegovem.

Stvar pak se ima ovako. Kako svaki put kada su votacioni blizu, tako je i ov put prišal va Lovran nekakov inžinjer, da dobije ku žurnadicu i da hiti ljudem malo popela v oče.

On se je stavil merit nekakovu cestu, ka bi imela poć po vanjščine i ka će bit učinjena kada moj nono z groba vanka pride. Dunke ta inžinjer počel je zabadat piketi va zemlju, kako se to već va takoveh prilikah vavek dela. I tako piketajuć prišal je do sela g. Ijinija i stavil se je zabadat i va to selo piketi, prez da ga je za to ni on ni nijedan od podestarije pital permeš aliti dopust. Gosp. Ijinijo se je na to pustil čut i dal je razumet da njemu ni pravo da mu gre neki mastit po zemlje, a da ga za to ni ni pital dopusta.

Onputa je k njemu prišal podesta in erba Ferdinando i pital ga je oproščenja za to ča se je šlo prez njigovega ordina va njigov poses. O toj stvari g. Ijinijo ni z nijednim drugim govoril, — ako ne s Ferdinandom, pak ipak je to prišlo sve va Matuljsku kravu. Je to lepo od Ferdinanda od prvega rodjaka Ijinija? Gosp. Ijinijo ni protivan da se gradi cesta anci on ju i želi i da ga se je lepo pitalo, on bi bil dal za niš i kus zemlji za tu cestu, onako, kako je dal isto puli sv. Roka zemlju za šternu, ku su de resto talijanski kapurioni tako sazidali, da ne valja ni pipi tabaka. A ne samo zemlju za šternu, nego i on putić okole šterni i on je storen na njigovem i to prez njigovega dopusta, pak za svem tem je miroval, premda bi bil mogal napred poć, da je samo otel. A ako se je protivil da se po njegovem masti, to je storil za to zač se po zakone mora pitat gospodara prvo nego će se poć va njigovo. A da ne bi tega ni bilo va zakone već sama krijanca uči nas, da bi se moralo tako učinit. Zač imanje g. Ijinija nisu neke lesičine nego velo selo od preko tisuće klaftar. Za ono pak ča „krava“ piše, da i prez njegove lehi imaju mesta kade storit cestu, to je jedna lepa skuša za prit cestu opet merit, kada budu novi votacioni. Poznamo mi kalabrežke tiče. —

Va istem dopise ima besed kako „trubilo“, „makako“ i drugeh proti gospodinu Ijiniju.

Mi pitamo ff. Ferdinanda, da nam pove je to lepo i pristojno pustit, da jedno smeće, jedan smrad, hita onakovo blato na jednega člana one častne familije od Persići od keh je član i isti Ferdinando? Je to lepo i pristojno napadat na rodbinu, od ke se je svoje vreme imelo potrebi? Al buon intenditor poche parole. A ako bude još ča šekal, ćemo drugamo obrnut provu. Materijala bimo već našli.

Iz Rieke dne 11. XI. 1901. Velecijenjeni gosp. uredniče! Ako mislite za shodno tiskajte još ovaj odgovor, da ne bi salo pomislel da sam ga se prestrašil.

Ivanu Dr. Krstiću

Ma ke špiritoso? ma tutto špirito de alkohol, niente de scienza, Pišeš, da moj odgovor Tebi upravljen, ni do tvojih poplata ne siže (zaboravio si napisati razparanih) a kad tamo jasno je, da ti je dopro do ruku, do očiju i do glave, dakle opet laž?

Da si siromašan tijelom, to sam već odavna znao, jer si i sam na sudu priznao da ni mudande ni stomanje nisu Tvoje, a da si siromašan duhom t. j. znanjem, to me je uvjerio Tvoj zadnji na me upravljeni odgovor. Che povereto!

Na prvu polovicu moga na Te upravljenog odgovora šutiš ko mumija.

O hrvatskoj zastavi, koju si nekada izvješivao na tvojoj kući, kao i o pismu upravljenom na gosp. Dr. Stangera šutiš ko niema riba. Preko onoga si mukom prešo. Ono najprije oporeci da nije istina, pa ćemo se onda nas dvoje razgovarati o Dalmaciji — ali ni te va gaćah momče ili bolje rekuć va mudandah.

Tvoji sadašnji patrijoti vele: Chi tace conferma to će reć po našu: Ki muči, potvrdjuje. Budući ti o hrvatskoj zastavi, o pismu na gosp. Dr. Stangera i o nebrojenih dokazih „Narodnoga lista“, gdje ti se crno na bijelu dokazuje, da si nekoč bio vatrenim Hrvatom samo šutiš i mukom šutiš, to se po gornjoj poslovici naše istinite tvrdnje potvrdjuju. Jeli tako? Reci: Šjor ši, pa mirna Bosna; ali čento fjorini onda fuć! — to ti govori Bodulo fić.

Moreš ti koje šta pripovjedat o nekim „Marsinima“ — ali Hrvat si bio, to je faktum; a Tvoje su kavadine ništa drugo no halucinacije usljed prevelikog uživanja alkohola.

Kaži mi dakle zašto nisi i na prvu polovicu moga odgovora, koga sam na te upravio, a ma baš ništa odgovorio. Era un parto dificile per un dottore in legge!

U početku tvoga odgovora hvastaš se, da ćeš me do nogu potući, che ridicolo con e senza salo. Zbilja, kad te čovjek vidi sa očalima na nosu, reko bi:

Rešpekt, ovomu se pozna po očali,
Da mu u glavi soli ne fali,

a kad tamo, che disilusione, sama slama i mlačena slama, tako izgleda tvoj odgovor.

Si licet exemplis in parvo, grandibus

Il Turato
Ha dimostrato
Che šjor Krstić
Fu Croato
Ma per beci
S'ha cambiato,
Diventando
Renegato!

Trebaš li još imam u zalihi dosti sapuna da te isperem. Bog i Hrvati!

Turato-Bodul.

Iz Omišlja. Još leta 1899. kupili su nekoji Rečani sa na čelu njim Drom. Givovichem lov u našoj obćini. Rečka gospoda pak nisu do sada skoro niš lovili nego su pustili da se je nakotilo strašno puno zeci, koji siromašnimu Omišaljskomu kmetu po poljah silnu škodu delaju.

Sve tužbe koje je omišaljska obćina do sada radi te škode učinila na političku oblast, nisu niš koristile. Molilo se je i prosilo Rečku gospodu da zece poubijaju nego sve to zaludo. Čini se kako da oblast, kako da rečka gospoda baš žele da naš siromašni kmet propade. Se zna, gospoda ne poznaju glada ne poznaju mižerije ali siromašni kmet koji živi od onoga ča mu polje rodi, ćuti težko svaku i najmanju škodu koju mu se na poljih učini. Preporučamo za to oblasti. preporučamo riečkoj gospodi, da omišaljskega kmeta izbave od škode i napasti jerbo bi se moglo dogoditi, da pride do kakove kumedije koja bi bila najmanje po volji gospodi i oblasti.

Iz Klane na večer sv. Martina 1901. Sastali se u kući imenjaka sv. Martina: Martina Šuštar, obć. vježnika, da po onu staru kastavsku odbijemo čep. U istinu jesmo lepo proslavili imendan Martinov; bila je lepa kita upravo veselog društva u njegovoj kući, ali koliko pili i koliko napiti bili — jer vino ni voda — ni se pozabilo na družbu sv. Cirila i Metoda.

Lijepa je ta, jer dva mladića, koja su protiva Društvu, a ta mladića ukupno broje 142 godine, stavili su predlog da se šta sabere za plemenitu Družbu. Kakovo veselje zavladalo med nami! Odmah se stavilo jedan cigar od 10 h na licitaciju ili kako se reče na dražbu i znate koliko je hitil ta cigar? Okolo 12 k, a mi šaljemo 14 k veseljem, što je cigar kupio stari fant, koji je najviše proti družbi „Sv. C. i M.“

Sinjoj kukavici Omišaljskom dopisniku „Tete Jambrožije“:

Nazivljem Te sinjom kukavicom, jer se bojiš Tvoj dopis potpisati; kud ćeš dakle većeg makaka od Tebe; ta sâm Tvoj meštar „Salo“ piše u vašoj škovaceri lako je iz busije navaljivati.

U ostalom ovo ti poručujem u kratko:

I.

Osalska trubesa ne gredu v nebesa.

II.

Sjajni mjesec niš ne haje
Što na njega pseto laje!

Turato Niko
ljekarnik.

Istarska vila sa Učke gore.

Tužno plače vila na planini
S golog stienja Učki na vrhuncu,
Tužno plače i dozivlje tužno
Širom Istre raztrkanu djecu:
Djeco moja sokolovi moji
Kud vas koji na noge se brže.
Eto vidim sa zapadne strane
Tmaste vam se oblačine dižu,
Crne, mrke ko u gori vuče.
Migljaj munja plahovito reže
Nebnog svoda omodrijelu koru,
Striele riču kô u gori zviere
Ljuto zviere za olujne noći,
A raz' zemlje potloušnog grmlja
Granje spliće vijavica ljuta.
Biće kiše lomljave i vjetra
Nepogode u očaju klete,
I na izbor po plandištu suza.
Biće krvi razlupanih glava
U jauku ojadjelih majka
Biće svega dobra biti neće.
Jere djeco sokolovi moji
Na vrleti salomljenih krila,
Nisu ono oblačine tmaste
Munje plahe striele brzokrile.
Nit je ono vijavica ljuta
Što raz' zemlje golo granje spliće,
Već su ono prekomorske čete
Crne čete Abruckih fakina
Predvodjene doma izdajicam
Djecom mojom prokleta im duša.
Barjaktar im Krstiću Ivane
Efialte s dalmatinske strane
Pobočnici roda odpadnici,
Liburnije naša srećo huda
A grobari doma gospodari
Izmet kleti Judinog kolina,
— Aoh djeco, aoh sinci moji
Na noge se dok vam hora jedra
Na noge se dok vam njiše njedra
Srce živo od pamćenja prvo,
Na noge se dok vam noga čila,
Oko budno a mišice snažne,
Vjera sveta za krst nepobitna!
. . . . . Eto čuste! .. onkraj sinjeg mora
„Hura!“ ori zemljom Apenina
Urnebesno i zaglušno hura,
Kao da se pako djavlom ženi.
U pomami na noge se skače
Krvna braća šaki dotepuha
Što nad Istrom vedri i oblači,
Striele sipljuć vrh slavenskih glava.
U pomami na noge se skaču
Vješte bjehu, — uspomeno sveta
Baratiera i Adue slavne
Sve što gmiže zemljom anarhista,
Da nas s Istre potjera u more
Kao žabu za sunčanih dana,
Il u goru kao složno selo
U potjeru za gorskijem vukom
— Al će njima loša sreća biti
Kad se moja porazvale djeca
Kao gora plećata i kršna,
Kao zviere u pogiblji ljuta,
Kao tane brza nedohitna
Šuma jaka za četiri pleća
Il za trijest arlekinskih njuška.
— — — — — — — — — — — — — —
Efialte izdajico kleta
Proklet bio kud ti noga stupa
Proklet bio dok ti srce bi[illegible]
Proklet bio svagdje i u s[illegible]
Proklet, proklet i u grobu [illegible]
Duša ti se pred Svevišnjim [illegible]
Kô pred vihrom lišće trep[illegible]
Il na vodi šiba jasenova.
Kosti ti se i u grobu kla[illegible]
I zavadji ne bilo im kraj[illegible]
Nad grobom ti šarni vien[illegible]
Škarpioni, guje zmije ljute
Siktaj njini opominjo sva[illegible]
Kom na putu trudna noga [illegible]
Odmor tražeć u debelu hl[illegible]
Da tu leži doma izdajica
Izmet kleti, sinja kukavic[illegible]
Dušman roda, kom je krv[illegible] bio
Efialte izrod Krstić Ivo.
— — — — — — — — — — — — — —
Pusti suzu Dalmacijo slav[illegible]
Pusti suzu nek ti lice kv[illegible]
Pusti tugu nek ti srce zi[illegible]
I lelekni nad sudbinom k[illegible]
Sudbom kletom što u krij[illegible]
Odnijihala majka izdajnik[illegible]
— Jadna majka pokojna [illegible]
Koj za srebro narod svoj [illegible]
Kao Juda dobrog meštra [illegible]
Kao gavran vjerno roblje [illegible]
Il ko vihar brodicu na m[illegible]
Gladnom moru vjeri i ne[illegible]
A vi djeco širom Istre bj[illegible]
Prenite se iz mrtvila kle[illegible]
Skačite se na noge junać[illegible]
I prostrite snom obrasle [illegible]
Nek zabuči Adrijansko m[illegible]
Nek se tresu apeninske [illegible]
Nek se tuga u veselju g[illegible]
Slava diže, kleto robstvo [illegible]
Na noge se uzdanico mil[illegible]
Nebo će ti dobru sreću [illegible]
A u borbi pomoćnicu ruk[illegible]
Pružit će ti i Bog i Hrv[illegible]

Spjevao: *Dobo Razkrižar.*

Naše čitatelje i prijatelje ki čitaju i dobivaju „Narodni List“ prosimo, da nam čim prije pošalju dužnu nam predplatu da moremo poplatit [illegible] ne račune. Neka svaki pomisli, da mi ne dobivamo od nikuda nikakove podpore, nego da moramo računat samo na ono, [illegible] nam ljudi za list plate. Potrebit je dakle da nam svi pošalju [illegible]ah predplatu.

Uprava.

Domaće vesti.

Italienisches Banditen[illegible] Die Italiener Istriens bezahlen aus dem Landesfonde den Krstić und sein kroatisch geschriebenes Revolverblatt, damit er die slavische Bevölkerung Istriens aufhetzt und ehrenhaften Anhänger der kroatischen Partei in Istrien in ihrer Ehre, in ihrem Ansehen und in ihrem Erwerbe schädigt. So und nur so erklärt man sich, dass Salo in seinem Schundblatte fortfährt den Dr. Janežić in seiner Ehre anzugreifen. Salo und seine Herren sind voll Neid, dass Dr. Janežić als Advokat den besten Ruf geniesst und da möchten sie ihm halt Schaden zufügen. Deswegen tischt Salo die schon abgedroschene Wechselaffaire wieder auf. Wir bedauern dazu nur dieses: Wenn in dem Vorgehen des Dr. Janežić nur der Schatten einer strafbaren Handlung vorhanden gewesen wäre, so hätte sicherlich die k. k. Staatsanwaltschaft nicht innerhalb dreier Tage jedes Verfahren gegen ihn eingestellt, sondern sie hätte ihn sofort einsperren lassen. Jeder Anhänger unserer Partei, der nur einmal durch Unglück in die Gewalt der k. k. Staatsanwaltschaft in Triest geräth, der kommt sofort zugerichtet davon. Trotzdem also die k. k. Staatsanwaltschaft nach wohl gegrübelten Schlage keinen Grund fand um vorzugehen, wirft ein

Dr. Krstić, der schon einigemale wegen Betrug abgeurtheilt wurde über Auftrag seiner Herren in Volosca und Parenzo dem Dr. Janežić ein Verbrechen vor, und fordert ihn prahlerisch auf, gegen ihn wegen Verläumdung vorzugehen, da sonst er und jeder gerecht denkende Mensch ihn für einen Betrüger halten werde. — Habt ihn gehört? Krstić wird jemanden für einen Betrüger halten? Lächerlich! Als ob wir ihn nicht bis zum Grunde seiner Seele kennen würden! Und warum ist er so frech? Warum kann er einen ehrlichen Menschen so besudeln?

Zaplenjeno

Übrigens was Krstić und die übrigen „ebenso ehrlichen und ebenso gerecht denkenden Menschen" vom Dr. Janežić denken, das kümmert diesen verflucht wenig. Jedermann, der mit Dr. Janežić bisher zu thun gehabt hat, hat sich auch überzeugt, dass er mit einem vollständigen und charaktevollen Ehrenmanne zu thun hat. So ein Mann braucht nicht, das wir ihn vertheidigen. Krstić aber möge nur seinen Landsmann anschauen, der nicht einmal den Muth hat einem ehrlichen Menschen ins Auge zu blicken sondern wie ein Räuber seinen Blick immer auf den Boden geheftet hat.

Nun kommen wir auf den in der letzen Nummer der Salo-Zeitung abgedruckten Schund „Die Wahrheit für alles". Das ist der Höhepunkt der Frechheit. Krstić wird von den Italienern bezahlt nun Lügen zu schreiben und er betitelt noch seine Artikel: die Wahrheit über Alles. Wir wiederholen es: wenn Krstić nur einmal die Wahrheit schreiben würde, so würde er sofort die ihm von den Italienern gezahlten 100 fl. monatlich verlieren. Nun sehen wir uns diese Wahrheit an! Krstić wirft der kroatischen Partei vor: Reaction auf der ganzen Sinne (?), Servilismus und Untergrabung des dem zwanzigsten Jahrhunderte seine Grössse verleihenden Fortschrittes ohne jedoch einen einzigen Grund anzuführen, welcher diese Anschuldigung als begründet erscheinen liesse. Das ist zwar sehr bequem aber nicht ehrlich. Nun können wir alle diese Anschuldigungen auf die italienische Partei in Istrien schieben.

Die Italiener Istriens wiedersetzen sich auf das hartnäckigste der Errichtung oder Erweiterung jeder Volksschule für die Landbevölkerung in Istrien, so dass in Istrien 17.000 schulpflichtige Kinder ohne Schulunterricht sind. Poljane, Lovrana, Gimino, Boljunac u. s. w. können bezeugen. Ist das keine Reaction auf der ganzen Linie? Die Italiener Istriens nennen die Landbevölkerung „schiavi"—Sklaven. Ist das kein Servilismus und keine Untergrabung des Fortschrittes? Wohlan, Salo, im Costüm eines stillen Beobachters, widerlege das ob du den Muth dazu hast! Du wirst es nicht thun wie es nicht bisher gethan hast obwohl wir schon oft dies angeführt haben. Und doch besitzt Salo die Frechheit zu behaupten, dass wir von ihm in die Enge getrieben werden. Das wäre nicht schlecht. Jede seine Anschuldigung, jede seine Verläumdung haben wir bisher Punkt für Punkt wiederlegt und entkräftet, und nun tröstet er sich, dass er uns in die Enge getrieben hat. Wann, wodurch auf welche Weise? Oh, Salo, Salo schlecht pariret du unsere Schläge. Salo hält thatsächlich seine Leser für die dümmsten Käuze der Welt. So schreibt er zum Beispiel in der 36. 37, 38. Zeile der zweiten Spalte seines oberwähnten Artikels wörtlich: dass wir nicht mit einem Worte auf die schweren und wohlbegründeten Anklagen seines Artikels antworten und nur zehn Zeilen weiter schreibt er dass wir seine Anschuldigungen zu entkräften trachten. Wenn das nicht seine Leser foppen heisst dann wissen wir nicht was Fopperei heisst. Krstić muss wirklich ein schönes Lesepublicum haben.

Salo wendet sich mit aller Wuth gegen die Angestellten der Gemeinde Volosca. Nun was hat er gegen sie vorgebracht? Nichts als leere Phrasen! Wenn er nun die geringste unehrliche Handlung von irgend einem Angestellten der Gemeinde vorzubringen hätte, so hätte er sie schon lange an die grosse Glocke gehängt. Was er vom Gemeindearzt vorgebracht hat, das ist ganz erlogen, wie jedermann in Volosca es bezeugen kann. Man möge sich an einen unparteiischen Mann wenden, um sich zu überzeugen, dass Krstić lügt. Was wir von den Absichten der italienischen Matadoren bezüglich der Belastung der Gemeinde mit einer Schuld von 2 Millionen Gulden und mit Gemeindezuschlägen von 100%, das entspricht der Wahrheit und wir sind bereit es nachzuweisen. Salo versucht diese unsere Wahrheit durch leere Ausflüchte zu vertuschen. So behauptet er, dass die Gemeinde Volosca-Abbazia ein Darlehen von 2 Millionen Gulden nicht erlangen könnte, weil sie Realitäten im Werte von höchstens 100.000 fl. besitzt. Unsinn! Die bisherigen Schulden der Gemeinde sind ja gar nicht durch Hypotheken auf den Gemeinde-Realbesitz sichergestellt, sondern auf die übrigen Einkünfte der Gemeinde, und wäre daher ganz gut möglich, dass die Gemeinde auf die Einkünfte aus den Gemeindeumlagen ein grösseres Darlehen erlangt. Man sieht, Salo hält seine Leser für äusserst einfältig

Wir haben letzthin geschrieben, dass im Falle unsere Gemeinde in die Hände der Italiener fallen sollte, unsere Gemeindecasse ewig leer sein würde wie dies in den meisten italienischen Städtchen Istriens der Fall ist. Nun, anstatt das zu wiederlegen, führt Krstić an, was angeblich vor 9 Jahren die kroatische Partei der Gemeinde Veprinaz verschuldet hat. Nun, was er da anführt, ist ganz erlogen. Bei der Übergabe der Gemeinde Veprinaz seitens des kroat. Bürgermeisters, der auf seine Stelle resigniert hatte, war der k. k. Bezirkshauptmann Fabiani anwesend. Er hat alle Bücher genau geprüft, die Casse controlliert und keine neuen Schulden vorgefunden. Also weder gegen die kroatische Verwaltung in Veprinac noch gegen jene in Volosca kann Salo nicht das geringste vorbringen. Mit ruhigem Gewissen können wir behaupten, dass die Gemeinde Volosca - Abbazia bei weitem besser verwaltet wird als irgend eine italienische Gemeinde in Istrien. Wir fordern hiemit jedermann auf, nur die geringste Uncorrectheit der Gemeindeverwaltung Volosca-Abbazia anzuführen.

Das Ärgste was Krstić gegen uns anführen kann, das ist, dass einige von uns Schulden haben. Jedoch wenn einige von uns Schulden gemacht haben, so thaten sie es aus einem triftigen Grunde. Der eine um seine Studien zu vollenden, der andere um ein Haus für Speculationszwecke zu kaufen. Krstić aber hat bisher das Vermögen seines Vaters, jenes seiner Mutter, seiner gesetzmässigen Gattin und seiner gegenwärtigen Erhälterin verjubelt. Jetzt lebt er auf Kosten der Provinz.

Krstić möge bei sich selbst und bei seinen Parteigenossen Umschau pflegen.

Seine politischen Anhänger haben beim Baue des Vereinshauses (Casino di lettura — Leseverein) in Abbazia den besten Beweis von ihrer Verwaltungsbegabung geliefert. Bei diesem Vereinshause sind von den Genossenschaftern circa 50.000 fl. eingezahlt worden. Über 60.000 fl. wurden an Schulden auf das Vereinshaus intabuliert und überdies blieben 20.000 fl. unbegliechen. Bei der Feilbietung wurden 70.000 fl. erzielt, so dass die Gesellschafter das eingezahlte Geld total verloren haben, und obendrein noch soviel zahlen mussten und einen guten Theil werden noch zahlen müssen. Die Leitung des Baues, die Verwaltung und Anschaffung des Geldes hatten doch die italienischen Matadoren in den Händen! Ja natürlich, für eine Reise nach Laibach hat einer dieser italienischen Matadoren rund tausend Gulden eingesteckt. Dieser und noch manch Anderer hat gewiss keinen Schaden beim Vereinshause gehabt. So wie das zugrunde gegangene Vereinshaus in Abbazia, so würden die Italiener auch unsere Gemeinde Volosca-Abbazia verwalten, bis sie dieselbe zugrunde richten würden. Darum sei jeder auf der Hut und lasse sich keiner von den irredentistischen, antiösterreichischen Katzelmachern bethören, dass er es nicht später bereut. **Wir Einheimische werden Jedermann, der bei den nächsten Gemeindewahlen gegen uns und mit unseren Feinden und mit den Feinden unserer Gemeinde halten wird, für unseren Feind halten und darnach unsere Handlungsweise ihm gegenüber richten.**

Talijanski proglas za saborske izbore. Talijansko političko društvo od kega je plaćen Krstić, da po našeh krajeh muti naše ljude izdalo je ovi dni proglas na izbornike Ta proglas bil je šekvestran od strani cesarske oblasti, zač je va njem bilo takoveh stvari ke su proti našemu governu. I takovu stranku, ka dela proti guvernu podupiraju neki naši ljudi. Lepi ljudi!

„Tagblatt" se zove nemški foj, ki se v Reke štampuje za Opatiju. Va tem foje, va broje od petka ima viest s naslovom: „Ein croatisches Culturfest", va kem jako lepo i simpatično piše o našoj zabavi, ka je bila sobotu va „Zore" — iznaša program i svrhu zabave. Na toj je zabavi bilo i više gospode Nemac, ki su se lepo s nami zabavljali. Po tom se vidi da svi oni Krstićevi napadaji, s kemi bi nas on otel omrazit pred Nemci ne valjaju ni — pišljivega boba. —

Trgovcem vina izvan Istre preporučamo najtoplije da kupuju vina od naših istarskeh kmeti osobito va Tinjanščini. Tamo je puli kmeti jako puno i dobrega vina po nizkoj ceni samo trebe obratit se ravno na kmeta. Kranjski trgovci z vinom kupuju puno vina v Istre. I njim preporučujemo, da kad dodju kupovat vino v Istru, da se ne obrate na talijanske prekupovce nego ravno na kmete. Prekupovci osobito talijanski mešaju vino pak se kod njih ne more kupit dobre kapljice. Ako koji trgovac hoće imat pobliže informacije neka se obrati na občinska glavarstva Pazin, Tinjan, Buzet koja će mu za siguro dat sve potrebite podatke.

Ki je ta hrvatski kralj? Krstić piše va zadnjoj Smrdejuhe, da bi hrvatski deputati oteli, da Istra spade pod *hrvatskega kralja*. Kada sam ja to pročital, va mane ni ni kapa krvi ustalo. Ča Hrvati da bi oteli da Istra spade pod tudjega kralja? Aj ne ćete, rekal sam ja, i već sam bil pripravan zavapit živio Krstić! Mi ćemo se tebe držat — ne boj se. Nego za kuriožitat sam šal malo do preko mosta — va Hrvatsku. I pital sam jednega: kako vam se zove vaš hrvatski kralj? Fran Josip I. odgovoril mi je ta taneki. Pitam drugega, trećega, četvrtega — od sveh isti odgovor. Svi su mi rekli, da se njihov hrvatski kralj zove — Fran Josip I. Dunke po tom je njihov kralj on isti, ki je i naš, naime naš premilostivi Cesar Fran Josip I. Komać se je malo duh va me vrnul. I prišal sam do ove misli:

Kada bi recimo po zakone, ale po volje governa, ale po volje puka Istra i spala pod Hrvatsku ona ne bi ni za jedan hip promenila svojega starega i dobrega gospodara. Drugačeje bi pak bilo, kad bi se spunile želje oneh, ki Krstića plaćaju. Onputa ne bi va Istre vladal Fran Josip I. nego — Vitorio Manovele. Capio?!

Slovinci! Slovinci! Krstić ne zna ča brblje. On je već zgubil bušulu. Un povero diavolo. Ove kumedije ke mu se dogadjaju kamogod gre smutile su ga. Ma poslušajte ovo. On piše da Slovinci nisu Čehi, Rusi, Peljaki, Hrvati — nego samo ljudi — jednega plemena, kemu spadaju istarski Sloveni. Tako da je pisal Kačić. On da je Dalmatince i Istrane zval — Slovinci. — Dobro je. Neka bude tako. Mi samo pitamo Krstića ovo: Kako je to, da je on, Krstić sam sebe zval va svojoj „tete" od leta 1896 *„Dalmatinski Hrvat?"* — Zač se ni onputa zval dalmatinski Slovinac? Sigurno je i do onputa bil nekoliko puta pročital našega Kačića. Ćete videt kako će na ovo mučat kako riba.

Još smo nazad s kartami. To sam našal s debelimi slovi štampano va zadnjoj „tete". To je napisal Krstić. Dakle i on priznaje, da su njegovi ljudi vulgo mački, nazad s kartami. Znali smo mi to i prez njega.

Nino Rožin i — pisoari. Va zadnjoj „tete" se Nino jadi da ni na Voloskem jedno par pisoari. Mi pitamo pak, da i bi bili na Voloskem ti pisoari bi li Nino Rožin imel svagda lazno nać ih?? Dubitamo!

Posujilnica na Voloskem i Salo. Va zadnjem broje „tete Jambrožije" piše Salo proti Posujilnice na Voloskem svako zlo. Jadi se, da [ni Posujilnica dala nekemu I. T. puli Skrbić posudu od 500 k, a ne pita zač ni to dala.

Posujilnica dava beči samo na čistu i seguru intavulaciju ale pak na jako dobru garanciju. Budnć ta Krstićev I. T. ni mogal dat sigurnu intavulaciju ni dobru garanciju ni mu Posujilnica mogla dat ča je pital Krstić bi poboštrića htel da Posujilnica i njemu na par Ambrozinkineh mudandi posudi 500 krun.

Ča piše od nekega A. D. je sama laž. Ta A. D. je jedan mačkina numero uno, ki je jur pred našemi ljudi pljuval i rugal njim se „gić, gić". Ta čovek, kako doznajemo, ni nikada plačal redovito interesi a va obligacijone je rečeno, da ako ne bude plaćal redovito interesi ima Posujilnica pravo, da pita valje kavidal nazada. Sada pitam ja svakega čoveka ki ima samo zrno poštenja je imela Posujilnica pravo ale ne da od tega mačkine ki ni nikada redovito plačal interesi pita nazada kavidal? — Reci Salo sram te bilo bi talijanska banka va Parence drugačije delala? Ča ni Poreč tvojimu pajdašu Vicku Pilepiću stavljal na inkant premoženje zaradi duga na porečkoj banke? Zač ne pišeš Salo proti Parenzu a? Za to ne pišeš zač ne smeš. Jadi se ti koliko češ na Posujilnicu na Voloskem i na Dra. Janežića, vendar naša Posujilnica lepo napreduje i ovo leto već do danas ima preko 1 milijun i 30 tisuć krun prometa. Čika, čika Kalabrija!

Krstić zbada nam drugem dugi. Krstić zbada nekem od naših ljudi da imaju dugi. Dobro je neka imaju ali pita se zač su ti ljudi dug storili? Neki su ga storili da moru škole finit, drugi da moru kuću kupit itd. Nego kakovu pravicu ima baš Krstić da to drugem zabada. On ki je pofrajal imanje od svojga oca, od svoje materi, od svoje zakonite ženi i od stare Ambrozinke ka je poradi njega va 4 leta učinila — deset tisuć duga. Sramotno je da čovek ki bi papine moći pofrištal drugem dugi zbada. Nego ča blago bleje spada mej blago a ne mej — ljude. —

Na noge braćo! Salo je postalo fiapo. Od same dešperije zgubil je Krstić i glavu i volju. Istina, on još riga i pljuva va svojoj Smrdejuhe, ale to riganje i to pljuvanje ni već onako grozomorno, kako je to bilo prvo. Pred očijami nam je „Smrdejuha" od zadnje suboti. Tu [nam je članak, ki ima naslov: „Na noge braćo!" Tu se već vidi kako je već Krstić prez koraja. Tu on brblje da Hrvati ne gledaju ako ne kako bi Istru prikazali de je hrvatska pokrajina, i da ni jedan pravi Istran ne sme glasovat za Hrvate, zač da bi mogal plaćat na kokoši i na ponestri.

Ovoliko bi bil vredan reć i napisat i Cole z Lovrana. Kokoši i ponestri. I to je sva mudrost njegova. To je ta kaval de batalja, na kega bi otel on da zajaše oni tovari, ki mu još vavek veraju. A povero Krstić! Nač si već ti spal! Barem hodi drugi put malo do Berki, neka ti da jedno pol litrice da moreš onputa napisat ča teplejega. Ono tvoje zadnje: „Na noge braćo!" ne bi bilo vredno steplit ni najteplejega mačka! Ča si već pozabil pisat? Ča si već

pozabil zmerat lopovi, tati i lupeži svem poštenem ljudem našega partida? Joj da znaš kako se tvoji mački vesele kada čitaju one lepe besedi s kemi nas ti trataš! — Dakle samo napred kako si počel! Zmeraj nam i nadalje svi lupeži i lopovi, zač ako ne budeš tako delal strel jedan mačak ki te bude već čital. Najzada ti primaš na mesec 100 fjorini, da nam zmeraš lopovi, tati i lupeži. Ala dakle, **na noge Salo**, pljuvaj, rigaj, zijaj za plaću, kako god češ, mi ćemo isto glasovat onako, kako su nam to pokazali prvi oni Lovranci, keh si ti vavek postavljal za dobar primer.

Salo se po svojem lahto meri. On misli da su naši Hrvati onakovi, kakov je on, ki je pital gospu Resmann beči, tobože za nekega Kastavca, a kad tamo ih je lepo sam pojil i pofrajal, a ona ako je otela ča dobit morala se je obratit na sud, ki je onda stavil g. doktora Poščića Krstiću, kako za neku vrst kuratora, ki se mora skrbet, da svi beči, ki bi po pošte imeli prit na Krstića, da pridu na njega — na dra. Poščića. Tako Krstić misli, da su i drugi onakovi, kakov je on.

On drži na priliku, da beči ča ih Hrvati dobiju za Družbu sv. Cirila i Metoda da ih oni pofrajaju. Ima mačak ki to veruju. Jedini Nino Rožin ne veruje va to. On da se je neki dan pravdal s Krstićem i da mu je rekal: Pusti družbu na strane, znaš da ti ljudi nete verovat. Svi Istrani znaju da Družba sv. Cirila i Metoda ima svojih škol va Baderne, Vabrige, Kaštelire, Livadah, Pule, Lošinje, na Voloskem, v Opatije, s dvemi drugemi ke se sada pripravljaju a to je jedna va Vlahovem, va Labinščine, a druga va Štokovceh. A koliko je potrošila Družba za školu va Brgudce blizu Lanišć, va Gologorice i Juršićeh puli Vodnjana? Znaš ti, da Družba ima do sada va svojoj službe niš manje nego 12 tra učitelji i učiteljic! Samo za njih plaćat, će se družbi na mesec 5 do 600 fjorini. A kade su gradnje škola, štipendiji i druge potrebe ubogim učenikom? Da biš bil ti jedanput gospodaril sa svojim imanjem kako gospodare oni od Družbe s imanjem Družbe sv. Cirila i Metoda biš bil danas drugačiji čovjek i ne bi ti bilo za potrebu, da ti Jambrožija kupuje mudandi i stomanji.

Lepo mu je odrezal Nino!

Doktor Janežić je Talijanom trn va oke. Nigdere se Krstić ne proganja tako kako va kancelarije Dra. Janežića. Dr. Janežić je Krstića već nekoliko puti spravil va katafić, sto puti ga je činil po fantu od suda za dugi vižitat, šekvestral mu je sve ča mu Talijani plaćaju va ovem lete i ča će mu piaćat leta 1902. i 1903. Je čudo da Krstić mrzi Janežića huje nego vraga? Za to on gleda na svaki način da mu naškodi. Za te on va svakem broje svoje „tete Jambrožije" proti Janežiću svako zlo riga, za to mu govori da je trufator, slipac i tako dalje a samo da mu naškodi, samo da ljude odvrati od njega, pak da bi tako prouzročil da mora poć ča z Voloskega.

Još više nego Krstić su jadni na Janežića Pušina i Kastančine zaradi Posujilnice a Kastančina za to zač skoro sve pravdi zgubi.

Od kada je najme Posujilnica na Voloskem Pušina zasluži najmanje tisuće fjorini manje nego prvo. A buduć je Janežić najviše učinil da se na Voloskem ustroji Posujilnica za to ga ima Pušina proti Janežiću za to dava ordin Krstiću da proti Janežiću piše samo da mu naškodi. Krstić pak po ordine Pušine i Kastančini Janežiću zmera trufatore i pozivlje ga da ga tuži premda zna da je Janežić sto puti pošteneji nego njigovi gospodari i premda zna da kad bi se ga tužilo da bi prišal pred talijanske jurate ki bi ga oslobodili makar da proti jednemu našemu piše da je gospodina Boga na križ prebil. Vela je laž ča Krstić piše da advokataska kamara postupa proti Dru. Janežiću. Da je bilo najmanjega uzroka bi bila advokatska kamara Dra. Janežića na sohi obesila, nego ne more na njem nać ni najmanje falinge. A zaradi poznate stvari neće se advokatska kamara blamirat kako su se blamirali kalabrezki „pravdoznanci" na Voloskem Salo, Pušina i Kvartinčina.

Piši Salo koga vraga hoćeš, ljudi svejedno zmaju ki je pošten a ki ni, pak ako Bog da tvoje gnjusno pisanje neće Dru. Janežiću niš naškodit.

Otvorena brzojavna postaja. Iz Dobrinja na otoku Krku pišu nam, ca je tamo otvorena brzojavna postaja i sa danom 11. t. m. započela svoje djelovanje.

Na zabavu! Hrv. pjev. i tamb. društvo „Sloga" u Zametu priredjuje zabavu sa pjevanjem prenstavom i plesom u nedelju dne 24. o. m. Početak u 7 i pol sati na večer. Ulaznina za članove i njihove obitelji 50 h. za nečlanove 1 k, sa obitelju k 1 i 60 h. Darovi se primaju sa zahvalnošću.

Salo na Rijeci. Do tridesetak djaka više hrvatske gimnazije čekalo je u petak na parobrod „Dravu" kojim je morao doći na Rieku zloglasni Krstić. Čim ga ovi opaziše još na parobrodu, pozdraviše ga urnebesnim klicanjem „Salo, Salo, Salon". Pereat Krstić! Kad se je izkrcao bilo je klicanje još burnije, te su ga uz Salo i Pereat viku pratili po cielom Adamić-trgu do Corsa, a silni mačji delija, samo šuti ko mumija i zove u pomoć stražara. Stražar je aretirao dvojicu djaka, koje je zajedno sa „Salom" odveo na gradsku policiju. Na policiji su mu oba djaka podjelili još nekoliko puta naslov „Salo."

Krstić je neprestano govorio talijanski i kad ga jedan djak pitao zašto ne govori hrvatski, odgovorio je: Perchè non so parlare in croato. Vidite od straha je zaboravio hrvatski taj junačina Garibaldi No due. Na puliciji stajao je ko krotki janjčić, pobudjivajuć obće sažaljenje.

Pomislite si malko jedan Dr. prava komu se rugaju svi i svuda. Na večer u 5 i u 7 sati istog dana čekali ga na štaciji da ga ponovno sa „Salo i Pereat-klici" pozdrave ali mačak je hitro odskakao nezna se kad ni kuda.

Niga već. Kega? Malega Klanšćeka. Neki dan je pobegal ća a nezna se kamo. Gospodarice, kade je bival, gospe Rejine, da je odnesal 70 fjorini. Pogovara se da će njoj ih Dr. Costantini povratit puli kega je Klanjšek bil va službe.

Čozoti na Matuljah. Pasanu nedelju večer su Čozoti šli na Matulji pak su tamo puli g. Šepića učinili z domaćemi mladići smutnju i barufu. Do kasne noći su Čozoti puli Matulj kantali i vrišćali: Viva Italia, viva questa tera italiana i druge takove stvari. Mi va istinu neznamo kako more oblast to trpet. Po celem ponašanju od Čozoti vidi se, da su oni od nekega plaćeni samo da ovde naš mirni puk provociraju. Preporučamo oblasti neka malo na te Čozote pripazi zač kada se bude dogodila nesreća će bit već prekasno.

Grego i Salo na Voloskom. Pasani četvrtak 7. t. m. bili su na Voloskem Grego i Salo. Bili su na vižite puli sveh talijanskeh kapurioni a najzad su šli i Berke. — Grego da njoj se je jako dopal zač da ga je invitala neka još k njemu pride. Živila Berkarija i Gregorija!

Bahorac Prapor je umrl. Petak po noći umrl je na Kumfine na rečkoj strani va celoj rečkoj okolice i po kastavščine dobro poznati Josip Prapor. Bila su mu 42 leta. Čuda je našeh ljudi hodilo k njemu na lečenje osobito našeh ženskeh ke još vavek uroki veruju. On je znal va svojoj debeloj knjige nać svakemu leka, a trefilo se je, da je kemu god i pomogal. Bil je va ostalem dobar i pobožan čovek s kem su oštari i kućeri jako čuda zgubili. Bog ga pomiluj!

Jedna malica zagušena i hićena va šternu. Va obćine Monkalvo blizu Turina našli su jednu malicu od 8 let va šterne. Vrat joj je bil na dveh mesteh prerezan a nogi vezane sa žicom na koj je bil privezan jedan debeli kamik. Sumnja se, da je to živinsko delo storil neki Giuseppe Gallina, ki je već radi tega i pod ključem. To su obične stvari ke se događaju va toj lepoj Italije.

Kako davki za zemaljsku blagajnu rastu i na što se troši. Već od njekoliko godina nam talijanski zastupnici zajedno sa zemaljskimi prisjednici i zemaljskim kapetanom naprtili školske takse.

Od tih školskih takse ide u pokrajinsku blagajnu preko 180.000 kruna svake godine.

Kad su Talijani, med njimi jedan od glavnih Bennati predlagali da se uvedu školske takse, rekli su, da će to biti za pučke škole, kojih toliko manjka našemu narodu u Istri.

Sada, kada se plaćaju školske takse u onolikoj svoti, hoće i dosižu, da se ima svake godine u svoj pokrajini samo tri škole otvoriti, Još ni tih se ne otvara.

Kad bi se ih i otvorilo, one bi stojale najviše 4000 kruna na godinu.

Za primitak od 180.000 kruna trošak od 4000 kruna!

Kamo idu ostale tisuće kruna?!

Školske takse su novi davki.

Starih davaka se nije u ničem umanjilo.

I opet pitamo, našto se troše novi davki?

Za ovu tekuću godinu troši se za talijansku realnu gimnazijn u Pazinu 33.000 kruna. Ta gimnazija je posve suvišna, jer za Talijane uzdržava država gimnaziju u Kopru.

Za buduću godinu odlučili su talijanski zastupnici kakvih 14.000 kruna za višu žensku talijansku školu u Puli na takovu školu u Puli. Na takvu školu nebi se smjelo ni misliti, dok se neda našem narodu potrebite pučke škole. Ako bi ju Talijani baš htjeli imati, morali bi ju iz svoga žepa plaćati, a ne posizati i u naš žep.

Isti talijanski zastupnici odlučili su talijanskim učiteljem bolje plaće nego našim. Ako su htjeli bolje svoje učitelje plaćati i opet su morali to iz svoga žepa učiniti, a ne od nas tjerati krvavih žuljeva naših i za to.

Za to znamo da se troši ili da će se trošit i više.

Što čine upravitelji zemaljske skupne imovine s ostalim viškom davaka, to ne znamo.

Kamo ćemo doći, ako naš puk ne pregleda, to je teško reći. Talijanski zastupnici će nam i novih trošaka naprtiti. Već sad smo crni od plaćanja. Izsisati će nas posve ako se naš narod u njekih kotarih bude i dalje dao za nos voditi od Talijana i njihovih plaćeniha.

Za pogorelca Ivana Krbavčića opet sakupilo se od sledećis: Velečasni gosp. Ladislav Hanel kapelan, Lovro Jerman, Dinko Jerman, Ivan Jerman, Antun Jerman, Mate Ivančić, Ivan Ivančić svaki po 1 k. Živili darovatelji i sliedili drugi njihov primjer!

Molim dobrotu Vašu gospodine urednče da blagoizvolite u velecienjenom Vašem „N. L." objelodaniti zgora navedena imena da njihov primjer još kojega gane na milosrdno djelo.

Valčić va Lovrane. Četrtak na dan izbori za fiducijari prišal je z Reki va Lovran poznati Valčić. Da vam ga je bilo videt kako se je vrtel okole naših ljudi, samo da bi kega predobil na svoju stranu. A da vam ga je bilo videt s kakovim nosom se je vratil v Reku pokle onega silnega fiaska ča su ga brizni Kalabrezi dobili isti onaj dan. I Beljamin i Kukuma sve je to bilo silno desperano, ma ni jedan kako Valčić. Govore da mu se je od silnega jada i tosika — voda formala i — kristalizala.

Izbori fiduciara. Ovde puli nas gredu kako po loje. Utorak ih je Opatija zibrala 5 i to jednoglasno, a tako i Podgrad. Jelšane, Materija i Kastav to su stare naše fortice. I tako vidimo da su svi učinili svoju dužnost samo va Moščenicah i va Beršece smo propali za 9 glasi premda smo imeli sigurna većinu od najmanje 20 glasi.

Marulićeva proslava u Opatiji prošla je u subotu u najljepšem redu. Koliko čitanje g. Viktora Cara-Emina „O Marulića" toliko igra u kojoj se je osobito iztaknuo g. Vahtar, sve je vrlo liepo izpalo i od občinstva primljeno s velikim oduševljenjem. Veliki je uspjeh polučio g. Broš na svojim igranjem na guslama, a za naš „Lovor" se i ne govori. Društvo je pjevalo, kako to ono samo umije.

Poznaju ga. Opatijski nemiki foj „Tagblatt" pisal je prigodom one kumedije, ča su ju naši dični študenti pripravili v Reke Salu o Krstiću ovo: Der Kroatische Antikroate Krstić, der aus Matulje Gift und Galle speit über seine Connationalen. Po našu bi se to reklo: *Hrvatski protuhrvat Krstić* ki z Matulj *riga* na svoje *sunarodnjake žuć i otrov.* Ča će na to Krstić? Barem to ni napisal opatijski — smrad.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru daroval je g. Iginij pl. Persić iz Lovrana 2 krune. Živio! Nadalje za istu družbu sakupilo se neki dan na predlog g. Ivana Rubeše iz Jurdani k 6 koji su bili predani podružnici va Kastvu. Živili naši domorodci puli Jurdani!

Mladi mladoženja. Va Alatri (na Španjolskem oženil se je ovi dni notar i gradski savjetnik Alvini va staroste od puneh 100 let. (Ki zna ako se je na pire obrnul? op. sl.)

Zadnje viesti. Položaj u bečkom parlamentu je više nego ikada nepovoljan. Govori se, da će ili ministarstvo odstupiti ili pak da će se razpustit parlamenat. I Njegovo Veličanstvo sam naš Cesar se je oštro izrazio o neradu carevinskoga vieća. Uzrok su tomu nepravde ke se čine Slavenom, a navlastito Čehom, kim se ne dopušća da se moru služit svojim jezikom u uredih, i kima vlada neće da dade u Brnu univerzu koju oni tako dugo mole i prose. Svakako treba je očekivat ve likih stvari.

Svi su uvjereni, da se ovako napried ne može. Zice su prenapete — i može se dogodit, da se jedan liepi dan razpuknu. A onda? Neka misle oni, koji drže u rukah sudbinu Austrije. —

Telegram.

Jednoglasno izabrano naših 35 čestitih izbornika. Živili dični Kastavci!

Leta 1898. pod kapitanom Fabiani ni se „Prava Naša Sloga" smela štampevat v Reke zač da je to protuzakonito. Sada se pod kapitanom Scarpa sme „Prava Naša Sloga" štampevat v Reke, premda se od leta 1898. nisu niš promenili zakoni od štampi. — Kako je to moguće?

Mali razgovori.

M. Zač je Salo već nekoliko šetiman vavek na Voloskem?

J. Zač staroj kuću štimaju i na bubanj stavljaju pak mu smrdi bit na Matuljah.

M. A tako je to nisam ja nikako mogal kapit ča celi dan Salo na Voloskem dela. Od Paćevice gre va kafetariju od kafetarije Paćevice pak torna kope.

J. A ja sada su izbori pak je pul njega beči kako blata.

M. Ja ma više blata nego beči.

J. Tako je!

J. Poznaš Matino najnoviji inžinjeri na Voloskem?

M. Vraga ti ja poznam, znaš da malo hojevam na Volosko. Ki su no tako ti sira.

J. Jedan je Salo, drugi je Rižo Nonin a treti je Pacá.

M. Viš vraga viš ja od kada su postali inžinjeri?

J. Nebore već unešto vremena skoro svaku večer mere cestu na Voloskem po dugem i po širokem.

M. Pak ča za to su inžinjeri ala ma si spašan? Na ta način bi Zano bil oberinžinjer!

J. I pur njim svi reču da su inžinjeri.

Odgovorni urednik Petar Rubinić.

Tiskara „V. Tomičić i dr." — Opatija.